

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG.
NEKJKEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 26. Juniusban 1792.

A' Márs tsutázó mezejéről.

A' hamis hirrel kereskedőknek száma, a' részre hajlásnak lelke, az irigység, és a' maga fakazaka mellé való szénszittás annyira meg van már nevedve a' világon, hogy a' leg-szebben ki-nyomatott tudósításoknak is alig hihetünk. A' *Lukner* és *Lafajette* *Brüszszelből* 11-dikben irt történetje, melyet a' múlt Leveleinkbe iktattunk vala, koránt sem úgy történt, a' mint mások után le-festettük; mert arról a' Bétsi Hadi Tanátshoz, ezen fokkal különböző tudósítás érkezett.

Juniusnak 12-dikén, egy, a' mi *Monstban* lévő fő Tábori szállásunkra érkezett bizonyos hadi-tudósítás szerint, *Frantzia* Marschal *Luknernek* ellenséges

séges tábora Jun. 9-dikén a' *Valenciennes* körül *Famár* mellett volt tábor helyéből meg-mozdult, és *Lille* Várához közelebb szállott. Ugyan azon időben *Frantz Vezér Lafajette-is Maubeuge* körül *Sántz*-ba vervén táborát, egy 6000 főből álló *Avantgárdját*, *Gen. Gouvion* vezérsége alatt egészen *Glisculle* ig előre küldötte, és a' maga szélső vigyázaton álló fegyvereseivel a' mi táborunk' bal szárnyát nyughatalianná tenni kezdette. A' Belgiumi fő Kormányozó *H. Albert* tudósítást vévén ezekről, hogy az ellenségnek *Avantgárdjára* üszenek, jónak találta. — E' meg is történék Jun. 11-dikén reggeli 3 órakor, és olly szerentsésen, hogy az ellenségnek *Bois-Bourdon, Bettignies, Geognie, Chauchie* és *Gontreilnél* volt őrizetei mind megszaladván, a' mi Sergeink egészen *Glisculléig* menének, hol az ellenségnek fő vigyázatja vala öszvegyülve, ezekre rá ütének, és táborjokat el-foglalák. — Hatalmoson és vakmerő-képpen oltalmazza vala magát az ellenség 2 *Battériáji* által, de a' mi fegyvereseinknek vitézségek által tsak ugyan a' sebess szaladásra kényszerítettvén, *Maubougéig*, melly *Gliscullé* hoz egy kitsiny mértföld, tsak hátra sem tekintének. — Az ellenségnek előbb-is nevezett Vezére, melly a' maga köntöséről, és zsebjében találtatott *Pugilláriszában* lévő irásairól *Generál Gouvionnak* esmertetett, el-esett a' tsata piatzon, és vele edgyütt több mint 300 szépen frizérozott *Musziák*. — 130 *Parókások* estenek fogságba, kik között valának *Kapitány Maillet Alkós*, és *All-Hadnagy Baptiste János*, a' *Mourtei* *Depártomentomból* lévő fizetéssel szolgáló *Nemzeti Gárdának* 4-dik *Batalionjából* — a' mint maga a' fogságban gyonta.) — A' miéink közzül 26 ember, és 29 lovak estenek-el, 42 emberünk és 21 lovunk sebet kaptanak, 9 embereink lovastól hová lettenek, nem tudatik. — Egy töltésekkel terhelt tábori szekeret nyertünk prédába, és a' tábornak hátra hagyott némelly részét; egy izénás *magazinum*

numat pedig Katonáink öszve égettenek. — *Hertzeg Albert* ezen ütközetnek *Sergét* maga személyesen vezérlette, és a' mi tsókolásra méltó kiss fő *Hertzegünk Károly* mindenütt vele vólt. — 4 órák alatt el-végződött az egész tsata, ugy hogy már 7 órakor a' mi népünk a' *Monsnál* lévő *Táborhoz* meg-tért vala. — Ez hát az a' történet, mellyet mások után, a' közelebb költ *Levelünkben* hibáson irtunk vala-le, melly szerint tehát itt tsak a' *Lafajette* *Sergének* *Avangárdájával* esett a' tsata.

Elegyes meg-jegyzések.

„Minthogy az Orzágnak Közönséges-gyűlései 24-dikben el-végeztettek, a' mint értyük, a' máj napon várjuk haza *Bétsbe* ő *Felségeket* — kiről ugy tartatik, hogy 7-dikén *Juliusnak Frankfurt* felé indulna, és a' *Koronázás* után *Koblentzben* fogna a' *F. Pruszszus Királlyal* öszve jöni.

A' *Bétsi Udvarnál* sok esztendőig *Pruszszus Követségét* viselt hires *B. Jákobi* *Ur* mégyen a' *Bétsi Udvartól Londonba* *Pruszszus Követnek*, és ide jö helyyébe *G. Haugvitz* *Ur*.

Ugy értjük, hogy 30-ezer fegyvereseink fognának a' *Lengyel széleken* öszve-gyűlni — várjunk még is egy keveset.

A' *Belgiumi tudósítások* szerint, *Frantzia Marschal Fajette* *Gen. Luknerrel* tsak ugyan egyesítette magát, és ketten két táborjokat egybe öntötték — még pedig olyan szépen, és oly nagy fortéllyal, hogy azon minden *Vezéreink* el-bámultanak. Már most együtt van a' két *Tábor*, és bizonyoson nem fokára hallunk valamit; mert ezek *Vojtázni* öszve nem gyűltenek.

lennének, és ritka esőzések a' mellyek Jég-esővel ne járjanak; ezen folyó hónapnak 8. dikán lévén *Médárdus* napja, az nap ugyan nem vala eső itt nállunk, de a' körül bé lévő Hegyeken az nap-is esett, a' mint az azokról le folyó patakok folyása zavaradásából tapasztaltatott, következő nap pedig ugy mint Szombaton, olly sűrű villámásokkal 's menydörgésekkel jöve egy nagy zápor, hogy minden azt vélte hogy Ég föld egybe szakad, 's minden Hegy völgy öszve omol, a' sűrű menykő hüllások egy-mást üzték tsattozásaikkal, ekkor történék, hogy egy közel lévő Hosdátth nevű Magyar faluban lakó szegény Magyar Nemes Limitaneus Katonát *Antalffi* Lajost ugy tsapa a' menykő egy nagy Diófa alatt, hogy a' kalapja szerte hasodozott, a' Diófa is darabokra törött. — A' Gabona itten igen oltsó, a' pénz pedig felette szűk, a' napszámosok olly drágák, hogy alig lehet munkásokat is kapni a' Kukuriza vagy Törökbúza kapálásra. — Az őszi vetéseink elég magosak, de elég ritkák is, a' tavaszi vetések még eddig szépek, ha tsak a' gyakorta való jég-esők ez után meg nem vesztegetik. A' Szőlők ellenben igen tsekély terméssel biztattyák a' Szőlős Gazdákat.

Belső Tudósítások.

Budáról még eddig kedvesek és örvendések minden tudósítások. — A' Nemzet az ő legkedvesebb Királyának, és a' Király viszont az ő legkedvesebb Magyar Nemzetének hasznát és előmenetelét öszve-vetett vállokkal és egészsz kéfzséggel munkálódják. — Minekutánna Jun. 12-dikétől fogva 15-dikéig szüntelen-való Gyűlést tartott volna a' hadi segedelem öszve-gyűjtése módját dolgozó Országos Députátzió, végre a' maga tzéljára érven, Jun. 16-dikán dél-előtti 10-edfél órától fogva dél-utánni 5-tödfél óráig tartotta a' maga Gyűlését mind a' két Tábla. Ezen Gyűlésben fel-olvastattott.

tott leg-előbb-is a' Deputációnak Jegyző Könyve, mellynek rövid summája ez: — „ Minek-utánna F. Urunk a' F. Palatinus által meg-értette volna, hogy a' Státusok és Rendek a' Frantziáktól izent háborunak bővebb környülállásait kívánnák tudni, meg-jelent vala az ő Felsége rendeléséből Státus Ref. Báró *Spielmann* Antal Ur Jun. 13-dikán az Országos *Deputatio* gyűlésében, és egy fontos Német beszédjében nem tsak minden környülállásokat elé-be terjesztette a' Hazának, hanem a' *Bétsi* és *Párisi* Udvarok között esett *Correspondentiát* is bé-mutatta, mellyekből nyilván ki-tettzik, hogy a' Magyarok Királya a' Frantziákkal való háborut, nem kereste, hanem az vakmerőképpen izentetett elle-ne. — A' többek között így folytatta Báró *Spielmann* Ur az Ország *Deputatioja* előtt beszédjét: — „ Ha szerette valaki a' békelséget, szerette ezt né-hai II dik *Leopold*, és kívánta volna a' Frantziák-kal is fenn-tartani, de minek-utánna látta volna, hogy ezeknek ujittásaik által a' *Vestfáliai* frigy-kötés, mellyet a' Német Tsázárnak leg első köte-lelsége oltalmazni, nem tsak meg-rontatik, és nem tsak a' Német Birodalomnak némelly Fejeledelem-ségei vallanak tetemes kárt, hanem még a' maga tulajdon *Austriai* Tartományai-is ennek métejes következéseitől veszedelemben forognak, meg-szol-lította *Europának* némelly Hatalmaóságait, és ezen izembe tűnő veszedelem' zabolázására kezdett azok-kal tanátskozni: kezdette tulajdon Tartományinak velek határos széleit fegyveres néppel annál-is in-kább meg-erősíteni, mivel már a' Frantziák kez-dették vala a' magok fegyveres Sergeiket határjaik szélére helyheztenni. — Így vólt a' dolog folyá-sa, midön meg hala véletlen II dik *Leopold* Királ-lyunk, és a' Frantziák ellenünk hadat izenének, melly ellen szükséges-képpen kelletik magunkat ol-talmazni, és a' mellyre izámos Katona, Fegyver, ló, és élés kívántatik 's t. „ — Ezen beszédből és a' 2 Udvarnak egymással való Levelezéséből bőltsen által látván, a' Státusok nem tsak a' mi F. Királ-

Királyunk igaz ügyét, hanem a' hadi segedelemnek szükséges és el-kerülhetetlen adását-is egy felől, más felől pedig tudván azt, hogy a' múlt Török háboru alkalmatosságával okozott terhek suját a' köznép még máig-is érzi, szükségesnek itélé, és el-végezé, hogy a' hadi-segedelem adást egyedül a' *Státusok* és Rendek vegyék magokra, a' hadba való menetelen és a' szükséges *transportokon* kívül, mely külömben is a' köz népet illeti. — Tehát Jun. 16 dikán a' Státusoknak és Rendeknek közönséges Gyűlésében határozaték-meg vég-képpen, hogy a' Stások ő Felségének 4 milliom kész pénzt, 5000 Réklutát, és 1000 Paripát adjanak, és az a' mód-is azonnal helybe hagyaték, melly szerint ezen ígéret tellyefittetik — az 5000 Reklutát olly móddal adják, mint az útbobbakat adták, ezen külömbséggel, hogy minden máskori akadályok el távoztathassanak: 1.) A' Rekluta szedés a' tél előtt nem kezdődik-el. 2.) Hogy a' mértéket a' Kir. Helytartó Tanáts, és nem a' Hadi Tanáts küldje-meg a' V-megyéknek. 3.) A' mérték 5 láb 2 tzól légyen, ha a' legény külömben alkalmas a' fegyver-hordozásra. 4.) Hogy az ujj Katonákat bé-avató Tisztek magok tettzéseik szerint semmit se tehessenek, ezt mondván, mint máskor: nékiünk titkos *instructionk* vagyon, hanem minden instructió-jok a' Polgári Tisztviselőkkel közölve valók légyenek, hogy holmi helytelen okokért, és részre hajlásból — ennek nem tettik az ábrázatja, ennek vastag a' nyaka, laposs az orra, himlő helyes 's t. vizsgálza ne vettessenek a' Legények. 5.) A' Tiszteknek, Comissáriusoknak, és hadi Kéz orvosoknak minden hasonló alkalmatossággal eshető részre-hajlások keményen tiltatik. 6.) Hogy minden Rekluta bé-avatáskor egy Vármegye Kézi-orvása légyen jelen, és szorgalmatosan jegyző Könyvbe irattassanak azon Rekluták, kik a' V-megye Orvásától alkalmasoknak találtattak, a' hadi *Feltsertől* pedig vizsgálza vettettek, hogy az efféle részre hajlásoknak

végire

végire járván mások által, az ilyen Feltser példáson büntetethessék.

Az 1000 Lovak eránt a' végeződött: hogy azok az eddig szokásban vólt mértéket meg-üfsek; 's egy ló, 16 aranyokban vétetődjék-el. E' szerint az ezer ló, 72 ezer forintokba jő; melly summa nem számláltatik a' fenn-ementett négy millió forintokhoz. Ezekből ki-ki ugy fizetheti a' reá esendő részt, a' mint néki tettik: akár kész pénz, akár gabonával (élettel), akár végre ollyatén Quietántziával, mellyet vett a' Török háborura adott segedelemért; hanem egy esztendő alatt le kell fizetődni a' segittségnek. — Az élet, ezen három rendbéli árban vétetik-el: t. i. a' rozsnak, és kevertt búzának Posonyi mérője 15, 18, 's 20 garasokban; a' zabé pedig 6, 8 's 10 garasokban. Ennek, az az oka: mivel a' Vármegyéknek különböző fekvésekhez képest; különböző az élet' árra is. — Fizetik a' hadi segittséget: az Armális, Kuriális, Praediális, Inscriptionális, és egy ház földes Nemes Embérek; az olyan özvegy Afzszonyóságok, kik kész pénzt vesznek a' jószágból: minden puszta, majorságok (alodiaturae), jószágos Pap Urak, Plébánusok, Káplánok, Prédikátorok, Szabadosok, és Árendátorok. Tehát tsak a' Köz-nép, 's a' nem árendátor 'Sidóság vagyon ezen adó aloll ki véve. — Ha életet ad valaki pénz helyett, azt a' Vármegyében lévő Magazinumba, vagy ha talán ott nem vólna, ugy a' szomszéd Vármegyebélibe leszz köteles szállítani. — A' Vármegyékre, és Distrikusokra való igazságos fel-osztását a' segittségnek, egy különös Deputátzió fogja kidolgozni; a' mellynek Tagjai le-teszik előbb a' hitet.

Minek utánna mind ezek meg-határozottannak vólna, 2 *Repraesentatiók* olvastatának-fel. Az egyik a' *Propositiókra* nézve, a' másik pedig az *Illyriai* Udvari Kantzelláriának el-töröltetése végett. Az után fel-olvastaték a' Nem-edgyesült Görög Ér-sek

sek és 7 Püspökök írása, az eránt, hogy nekik-is székek és szovak lehessen az Ország-gyűlésében annál is inkább; mivel már Királyi hivagató Levelet is kaptanak. — — Ezek után külön vált a' két Tábla, és sok tanátskozások után, a' Királyi *Propositioknak* 5-dik pontya eránt azon edgyeztenek-meg, hogy a' Magyar Nemzet *Creditjének* fel-tartására szükség lészzen, hogy a' melly Magyarok az ő Felsége Német Tartományaiban pénzt költsöneznek, és arról magokról kötelező irást adnak, ha a' rendelt időre szovaknak 's irásoknak nem állanak, mind személlyekre, mind vagyonyokra nézve Törvényt szolgáltatathatnak a' Német Tartománybéli Törvény székek.

Jun. 11-dikén egy számos Députátzió vitte a' 25-ezer aranyat Fels. Királynénkhöz, kit ő Felsége a' Tronus alatt fogadott-el. A' Primás tartotta az az ajánló beszédet, mellyre ő Felsége igen kegyelmesen felelt. — Ugyan 11-dikben adott számot Gr. *Szétsényi Ferentz* Ur ő Exja a' maga örök emlékezetet érdemlett Nemzeti Követségéről, mellyet tett vala a' *Nápolyi* Udvarnál. A' Primás Ur ő Eminentziája a' Nápolyi Felségeknek Nemzetünk eránt való szeretetéről egy fontos beszédet tartván, Gr. *Szétsényi Ferentz* Ur ő Excjának Hazafiui sziveségét a' Nemzet meg-köszönte, és emlékezetben fogja tartani.

A' 18-dikban tartott Gyűlés dél-utánni 7-tedfél órakor bomlott el, és a' Deputátiók által ki-dolgozandó punktumok olvastattak-el. — 19-dikben a' hadi segedelem el-ösztésára ki-rendelt Deputátzió gyűlést tartott.

Hadi Történetek.

Varsó 6. Jun. — A' Lengyeleknek az Oroszokkal *Ukrániában* való tsatájában, a' *Rebellis Pototzkinak* pompás palotája meggyúlván, elégett. — Azt mondják, hogy az *Ukrániába* bé jött Orosz Generális kemény szemrehánvásokat mondott a' maga táboránál lévő békételen Lengyeleknek, mivelhogy koránt sem olyan indulattal tanált lenni minden Lengyeleket, mint a' mint ezek a' békételenek *Péttersburgban* a' Tsászárné előtt beszélttenek vala, a' kik azt hitették el a' Tsászárnéval, hogy mihelyest az Orosz Sergek Lengyel Országba béérkeznének, azonnal magokat minden Lengyelek hozzájok tsatolni fognák. — Azonban még eddig nem vesztették el a' Lengyelek a' Tsászárnéval való öszve békélhetés iránt minden reménységeket. Még az Orosz Követ is *Varsóban* vagyon, és a' Lengyel Státusok a' Tsászárné had-izenetére igen fontos, és igen illendő, tsendes, de az igaz ügynek eleven érzését jól ki jelentő hangon irt feleletet tettenek közönségsé.

Egy magát meg nem nevezett Lengyel közelebbről 2000 aranyokat küldé bé a' hadnak folytatására, ilyen Deák irás alatt :

Offero aurum

Ad Regni thesaurum

Libere & gratis

Pro subsidio libertatis.

Civis Polonus.

Oláh Országban már 6000 Lakós Katonája vagyon a' Mufzka Udvarnak — 's hogy lehet az? Az oda való Bojéroktól mind megvette, vagy feltserélte

rélte a' jószágot, és Katonákkal ültette-bé — ez okos előre való vigyázás.

A' Muszkák három vezérség alatt mentenek-bé Lengyel Országba. Egyik a' *Repnin* vezérsége alatt *Kijovnál*; a' másik a' G. *Szuvarov* vigyázatja alatt *Kaminctznel*; a' 3-dik *Kosovszky* Generál alatt *Mohitovnál*. Egy néhány helyt kemény és véletlen ellen-állást találtak a' Muszkák. Nevezetesen amaz Auszriai Tábournál esmeretessé lett *Villhorszky* Seregére ütven a' Muszkák, midő a' véres tsatának kétséges ki menetele volna, el-érkezék Hertzeg *Ponyatovszki* Josef egy Sereggel a' tsatázó Muszkák háta megé. A' tsata piatzon hátrálni nem szokott Muszkák, noha a' kétségben esetekhez hasonlóképpen viaskodnak vala, de még-is a' két tűz között a' sárt ki nem álhatván, a' tsata helyét el-hagyák. A' Lengyelek 14 ágyukat és sok tábori készületeket nyertek töltek prédába, és sok Muszkákat hagyának halva a' földön. — Azt írják *Varsóból*, hogy a' Lengyelek életekkel edgyütt mindeneket készek ezen jelen-való háborura fel-áldozni. Az Ország gyűlése azt végzette, hogy a' Világiak jószága 100 tól 20, és a' Papok jószága 100 tól 30 uzsorát fizessen hadi segedelemül. Azok a' Polgárok, kik ház helytől adót nem adnak, a' kéménytől kettős adót fizetnek, valamint a' 'Sidók a' magok szakállos fejektől — tsak *Ukranidában* 1500 aranyat adtanak az *Alszyonyok* a' hadi költségre.

Tsernovitz 12-dik Juny. — *Moldvai és Lengyel Országi környüállások*. — Ki-takaródván a' Muszkák *Moldovából*, egy napon szállottanak által három helyen Lengyel Országba, mindenütt találtak ugyan ellentállókra, de tsak nem minden veszedelem nélkül ki-szállottanak a' Lengyel határra, és el-foglalván a' Gróf *Potovtzky* jószágait tsak nem egész *Ukranianak* Urává tevék magokat, továbbbi tzéljok pediglen a' *Constitutió*nak el-rontása, és egy néhány szomszédos tartományoknak el-foglalása, mely tzélnek ellent állani a' Lengyelek semmit

mit nem kételkednek, hanem naponként velek szemben szállanak, és apró ütközeteket tésznek, melyekről még eddig semmi nevezetes tudósítást nem tehetek. Én magam valék 5-dik Jun. Lengyel Országának háborus részében, de egyebet nem tapasztaltam a' véghetetlen készületnél, és Kamineknak építésénél, ez pediglen olly nagy, hogy a' benne lévő 3 gyalog Regementek éjjel nappal abban foglalatoskodnak, az ágyuk, Bommák, és golyóbisok szorgalmatosan öntettetnek, és minden felől olly sűrűen hozatnak az ujj Katonák, hogy annak vége hofszá nintsen, ámbár ha e' szerint jóval biztatják is magokat a' Lengyelek, még-is azt lehet észre venni, hogy félnek a' Kozákoktól, mert többnyire minden nagy Uraságok, barmaikat, és egyéb mozditható jószágait a' szélekről hozzánk által takarittatják. Moldova álhatatosan hiszi a' Török háborunak meg-ujjulását, mivel hogy a' Muszkák még nem egészen takaródtak-ki *Jafsiból*, a' Hajós Sereg pedig meg-indult Konstantinápoly alóli Otsakov felé: 6-dikban ment itten egy Lengyel Kurir a' Török Portához által, 9-dikén pediglen Khotzimon keresztül expediáltaték egy Török Kurir Kaminetz felé; a' Khotzimi Rája ismét ki-árendáltatott 6 hónapokra, melly által olly reménységben vagyunk, hogy még a' Törökök távol vagynak. A' Moldovai Vajda még nem ment bé a' maga lakó Városába *Jásziba*. A' Moldovai Borra kettős Vám rendeltetett, hogy a' Magyar Országának annál jobb kelete legyen.

A' *Lengyel Király* eddig tsak ugy jelent vala meg inkább Europa előtt, mint egy bölts Király, már most ugy fog tűnni mindeneknek szeme elejébe, mint egy nagy *Hadi Vezér*. A' maga táborozásához leg-előbb-is egy szivre-ható beszéd által kezdé hozzá ezen Nagy Vezér, melly a' Lengyel tábornál mindenek előtt írásban téteték közönségesé, és a' mellynek foglalata ez: — „

„ Figyelmezzetek Vitéz Nemzetek, a' ti Királyotok beszédére! Már most a' mi forsunk táborozás

zás. Emlékezzetek a' ti őseitek vitézségeire, és öltözzétek-fel ezeknek meg-rettenni nem tudó bátorságát. — II-dik *Katalin*, a' minden Oroszok Tsáizárnéja, a' mi előbbi leg-közelebb való Frigyesünk, és Lengyel Ország oltalmazója, a' máinapon nekünk leg nagyobb ellenségünké vált. Magát a' mi tavaji 3-dik Májusi Constitutióink ellen kijelentette, és táborait ellenünk indította.,,

„ Az Isten kedvéért Atyámfiak! melly terhesen próbálgat bennünket a' Seregeknek Ura! 'S hát tsak ugyan a' mi Polgár társainknak vérek által kellek a' Lengyelek leg böltsebb Constitutiójának a' minden idők' örökös jegyző-könyvébe fel-jegyezteni? Am légyen így, ha külömben nem lehet — de kiáltsatok boszszu-állást azok ellen a' ti hazáruuló hazátokfiak ellen, kik ellenetek ezen háborut forralták, kiknek az ő gonofságok, ama külömben nagy és bölt *Katalinnak* Tronusaig bé-ferkezhetett. — Ki gondolhatta volna, hogy a' mi leg-nagyobb tsendefséggel, meg-fontolással, és meg egyezéssel végre hajtatott Revolutióink, mellyért mi a' minden Státusokat és embereket igazgató Istent annyi buzgó könyörgéseink által kértük vala, és a' mellyért minden hazájokat igazán szerető Lengyelek a' magok Királyokban olly eröss bizodal-mokat vetették vala, háborut szülhetne?

„ El-tüntenek szemeink ellöll a' jó békefégnék wigasztaló tekintetei, és minden felöll tsak a' vadakhoz illő háborunak pusztító tekintetei tünnek szemünk elejébe. — Itt a' mi földainknak termésait szemlélyük az ellenség által pusztittatni. Amott a' szegény lakosoktól el-hagyatott üress Kunyhokat látjuk. Másutt a' gyenge szivü, tsetsemőjeket emlőjökön hordozó sralmas anyákkal kéntelenittetünk együtt keseregni, látván, mely sziv-szakadva szaladnak az őket üző vad Tatór Hordák előtt, mig nem minden erejek el-fogyván, karjokon lévő kisdedjeikkel együtt a' földre esnek, és a' magok meg-szep-löfittetése előtt nézni kéntelenittetnek, miként veri

a' *Doniai* Kozák az ő ártatlan magzatjaiknak testén a' maga fegyverét keresztül. A' 80 elztendős öregeket a' könyörölni nem tudó ellenség előtt térden álva esedezni, és ettől még is földre verettetni látjuk. — Igaz Isten! melly ilzonyuságokat értünk! „

„ Vitéz férfiak! a' ti minden nyomoruságoknak vas ideje alatt öszült Királyvotok szoll ti hozzatok. Emlékezzetek a' ti elejeiteknek vitéz tselekedeteire. Az ő ditső hamvaiknak képe az, a' melly benneteket a' tsata-piatzra kísér: ne mottokollyátok bé ezt bátortalanság által. Gondollyátok-meg azt, hogy igaz ügyetek mellett fogtatok fegyvert, és az Isten a' ti karjaitoknak erőt fog adni. Ne félljétek az ellenség nagy számától. Legujjabb példáink vagynak arra, hogy kitsiny bátor Sereg, sokszor igen roppant nagy Sergeket megverhet. Ha az ellenség egyszer benneteket megijeszthet, már ez által megvert félignyire. — — Vagy halál, vagy győzedelem a' mi sorsunk. „

Olosz Ország. — A' Pápa a' maga *Civita-vechiai* főbb ki-kötő-hellyét a' leg-nagyobb szorgalmatossággal erősítetteti a' Frantziák ellen. Romából, az ugy nevezett *Angyal Várról* szünetlenül indulnak ezen ki-kötő hely felé az ágyuk, és minden egyéb tábori készületek. Sőt maga ez az *Angyal Vára* is itt Romában igen erősen töltetik ujj oltalmazó Sergekkel, melly miatt Romában az ujj katonáknak szedettetése felette nagy. Mind ezen készületekre az adott alkalmatosságot, hogy a' Pápanak *Civita-vechia*-béli Komendánsaa olly tudósítást téve ezen napokban a' sz. Székhez, hogy az ellenséges hajok feles számmal kezdik magokat nem mészze a' tengeren mutogatni.

Egy Romától nem igen mészze lévő *Terracina* nevű tengeri várossában mulatván a' Pápa egy kevés idővel ez előtt, ennek alkalmatossággal egy lokat jelenthető dolog történék itt. Éltzaka 2 órakor meg-érkezik egy hajótska, és egyetlen-egy embert

embert a' partra ki tévén, a' hajó visszra evez ismét a' tengerre. Ezt észébe vévén a' vigyázó torony-béli Strázsa — ki vagy? — kérdi a' partra ki tétetett jövevénytől. Ez, a' helyett hogy felelt volna, egy jó pofot ad a' Strázssának, és el szalad vele. A' katona utánna lö, és lábát találván, leesk a' jövevény a' földre, és meg-fogatik. — — ekkor minden magánál lévő pénzt a' katonáknak ajánlotta, tsak a' nálla lévő Frantzia, Német és Anglus irásokat engedték volna néki el-szaggatni — de mind ezen irások el vétetevén tölle, *Romába* vitetének, maga pedig a' jövevény egy várba vitetteték árestomba, ki-is magát *Saxoniai* kereskedőnek valja lenni. — Egy más Frantzia-is fogattatott el a' napokban *Roma* városában, a' ki veztegetések által a' várba gyakran bé-férkeztén, erről már egy rajzolatot-is készített vala. — Ugy láttzik mind ezekből, hogy a' Frantziák nem akarnak *Aveniával* meg elegendni, hanem talám még *Roma* körül-is egy vilitát szándékoznak tenni.

A' Néápolisi Király hajós Sergetskéjének már 3 osztályai a' tengerre ki-szállottanak, mellyek közzül mindenik tiz-tiz ágyuzó Bárkákból áll, és még többek-is vagynak készülő féiben. — — A' Magyarok Királya Követének Gróf *Eszterháznak* Jun. 1-ső napján vala a' *Néápolisi* Királynál első megjelenő Audentziája, melly arról nevezetesebb, hogy a' Frantzia Követ éppen ezen napon adta-bé ezen Udvarhoz a' maga haza-felé készülő jelentő Levelét.

Mind ezeknél nevezetesebb az, a' mit az *Olofz* Levelek, és ezek után többnyire minden Német Levelek a' b. e. *Jesuitákról* irnak, hogy ezen *Jesus Társasága* Rendjének ujjanon lehető fel-állittatása nem tsupa álmodozás, hanem igen könnyen valóságos valóság lehetne, és hogy ennek fel-élelesztésében a' Pápával együtt, a' ki ezt igen sürgeti, nem tsak az Europai R. Catholicus Fejedelmek, hanem még némely Protestáns Fejedelmek-is meg-egyeztenek legyen. Azt erősítik ezen Levelek, hogy az ő fel-állit-

állittatásokat a' folyó Seculumnak meg-romlottságára néve látták volna által a' Fejedelmek igen szükségesnek lenni. — Így tehát ezen újra fel-állított Társaságnak főbb kötelessége az lenne, hogy a' folyó Seculum vallástalansága ellen meg-edgyezett erővel munkálódjék, és a' Klúbok titkos mesterkedésein erőt végyen, sőt ezeket gyökerestől kiirtsa. Azonban meg- lenne tiltva, hogy magát semmi Politicumba ne eiegyitstse, és ne üzzön kereskedést. Egyéb hibáji is ezen Társaságnak, melyek az ő virágzásakor benne tanáltattanak, már most mind el-töröltetve légyenek.

(NB.) *Kolosvár 14. Jun.* — A' Comendérozó más két Generálisokkal edgyütt mára váratik ide. A' Kormányozó Ur ő Exja Presidiuma alatt Commisió fog itten tartatni a' Székellyek ügyesbajos dolgainak mennél jobb móddal lehető rendbe szedésére.

Tudósítás.

Némelly Posta-mester Urak, vagy ezeknek inkább Iró Deákjai; mert magokról fel nem tehetjük, azt tselekedték, hogy az Ujjságért fel küldött pénzből egy forintot el fogtanak. A' *Ferroi* Posta Mester Ur *Komáromi György* Urért két izben 11 forint helyett tsak 9 forintot küldött, és 2 forintot magának minden ok nélkül el-vett; azért a' 2 forintot fel-várjuk, és ha még valakik efféléket tselekednének, kéntelenek vagyunk a' Fels. Udvari Kantzellárián panaszolni.